.De toegang tot de grafkelder van de familie Van Erp tot Holt en Baerle, onder de parochiekerk en het oude kerkhof.

Voorjaar 2023, Nr. 56
ISSN: 1568-1939
Web: http://deborcht.baarlo.com
Mail: deborchtbaarlo@gmail.com

De Borcht–Nieuwsbrief "Baarloos Verleden"

In deze Baarloos verleden:

Lezingenprogramma
De grafkelder van de familie van Erp
De hoogwatersteen in de Maasstraat
Keramisch tableau St. Petrus Banden
Baarlose Sprokkeling nr. 53 op komst
Historisch Informatiepunt
Vrijwilligers gezocht
Begunstiger worden?

Geplande lezingen in 2023

22 maart, 19:30 uur in de Engelbewaarder:

Lezing over de familie Spee en de geschiedenis van Baarlo 1441-1807 door Arnold Spee.

"In 1455 is Henrick Spee (destijds geschreven als Spey) tynsheffer (belastinginner) voor het Huis Baerlo. Baarlo is dan een klein dorp rond een burcht. Er wonen volgens de tyns cedule (belastingregister) vier adellijke families, 40 boerenfamilies die tyns betalen en 30 niet betalende personen.
Henrick Spee en zijn vrouw Lysbeth bezitten sinds 1441 één morgen land (ongeveer 1/3 hectare) in Baarlo. Dit is een betrekkelijk klein stukje land, net genoeg om een gezin te kunnen onderhouden. Toch behoort Henrick Spee niet bij de kleine boeren, integendeel. Hij is ridder van het Hertogdom Gelre. En zijn vrouw Lysbeth is dochter van Arnt van Baerle, ook een ridder. Henrick en Lysbeth wonen dan ook niet in Baarlo maar op de Hertogenhof in Wankum. Het land in Baarlo wordt bewerkt door een pachter."

Zo begint het verhaal van de familie Spee in Baarlo, waar ze meer dan 350 jaar (tot 1807) actief zijn.
Arnold Spee zal uitgebreid op de familie-geschiedenis en de geschiedenis van Baarlo ingaan.
Arnold Spee heeft, samen met Gerard Spee en René Spee, drie boeken geschreven over de familie Spee in Baarlo. Voor het tijdschrift voor familiegeschiedenis "Gens Nostra" schreef hij 'Drie generaties familie Spee, Bestuurders van Baarlo tijdens de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648)'. Ook schreef hij samen met Jan Spee het artikel 'Dertien generaties familie Spee in Baarlo 1441-1807', in het Jaarboek 2020 van de Vereniging het Overkwartier van Gelre.
De lezing wordt georganiseerd door de Historische Werkgroep De Borcht en zal gehouden worden op woensdag 22 maart van 19.30 tot 21.30 uur in het MFC De Engelbewaarder, Tiendvrij 18, 5991 DN Baarlo

5 april, 19:30 uur in de Engelbewaarder:
BaarloLeeft! Organiseert in samenwerking met de HWG de Borcht een lezing over funerair erfgoed. Bij funerair erfgoed gaat het over alles wat met begraven en begraafplaatsen te maken heeft. De lezing zal worden verzorgd door Leon Bok, van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. Leon is gespecialiseerd in het funerair erfgoed.
In Baarlo zijn nogal wat zaken die onder het funerair erfgoed vallen:

- de grafheuvels aan de Meeren,
- het oude kerkhof rondom de parochiekerk,
- de grafkelder van de familie van Erp,
- het zogenaamde "Gereformeerd" kerkhof gelegen langs Aan de Kerkhof, een zijstraat van de Steenoven,
- het verdwenen kerkhof van de zusters Karmelietessen bij de Berckt,
- het kerkhof van de zusters van de H. Familie bij de Raay,
- de huidige begraafplaats aan Sterrenbosch
- verschillende rouwborden of -kassen

Leon zal ingaan op funerair erfgoed in het algemeen en het funerair erfgoed in Baarlo in het bijzonder.

19 april, 19:30 uur in de Engelbewaarder: Lezing door Jan Wijnhoven over Marie-Madeleine barones d'Erp de Holt et Baerle.
Marie Madeleine was de laatste nazaat van de familie van Erp, die nog geregeld Baarlo bezocht. Zij onderhield ook schriftelijk contact met pastoor Spee.
Op deze avond zal ook een bezoek worden gebracht aan de grafkelder van de van Erpen onder de kerk (ook de laatste rustplaats van Marie-Madeleine) en aan de kerk in verband met de door Marie-Madeleine geschonken, gebrandschilderde ramen.

3 mei, 19:30 uur in de Engelbewaarder:
(in verband met de viering van Bevrijdingsdag)
Lezing door Geert Beek over de gesneuvelde militairen in Baarlo ion de periode 1940-1945 en de bevrijding van Baarlo in 1944.

De grafkelder

Afgelopen periode is door de Historische Werkgroep de Borcht onderzoek gedaan naar het eigendom en de toegankelijkheid van de grafkelder van de familie van Erp.
Het gebruiksrecht/eigendom van de grafkelder van de familie Van Erp tot Holt en Baerle is door de drie freules van Erp, Therese, Fine en Clara in 1890 verworven van de parochie St. Petrus. Het was een reeds bestaande kelder, die met toestemming van het bisdom door het kerkbestuur in gebruik/eigendom werd gegeven aan de drie freules.
Het begraven binnen in de kerk, van met name van adellijke personen, was eeuwenlang gebruik. Maar door een verbod, eerst van de Franse bezetters en later vastgelegd in wetten door de Nederlandse overheid, kwam hieraan een einde.
Mogelijk wilden de freules daarom zoeken naar een ander mogelijkheid en kwamen tot de stap om de kelder onder de kerk en het oude kerkhof hiervoor te gaan gebruiken.
Meer hierover is te lezen in een artikel op de website:
https://www.dodenakkers.nl/artikelen-overzicht/begraafplaatsen/begraafplaatsen-in-limburg/baarlo-de-grafkelder-van-de-familie-van-erp-tot-holt-en-baerle.html

---

De hoogwatersteen

Eerder al, tijdens de puzzeltocht voor de basisschoolleerlingen van de groepen 6,7 en 8, in samenwerking met Baarlo Leeft gaven we aan, dat er in de Maasstraat een zogenaamde hoogwatersteen is ingemetseld.
Toen we afgelopen periode nog eens goed gingen kijken, bleek deze steen toch wat moeilijker te vinden. Na wat speurwerk door diverse mensen is de steen nu duidelijk terug te vinden, wat overtollige begroeiing is weggehaald en ook wat zand is weggeveegd. De steen is ingemetseld in het lage tuinmuurtje voor de Kloosterhof, aan de Maasstraatzijde. Ter hoogte van de overgang van het oude kloostergebouw en de nieuwbouw uit 1996.

Op de steen valt te lezen: MAAS 3.1.26

Keramisch tableau St. Petrus Banden

In dezelfde buurt deden we ook een andere ontdekking. Onder de klimop verborgen, ingemetseld in de muur tussen de pastorietuin en de parkeerplaats van de Kloosterhof, bevindt zich een keramisch tableau, voorstellende de heilige Petrus Banden.
Binnen de werkgroep weet niemand wie de maker van het tableau is, wanneer het is geplaatst en zo voort.
Mocht een van de lezers wel informatie hebben over dit tableau, dan vernemen we dat heel graag.

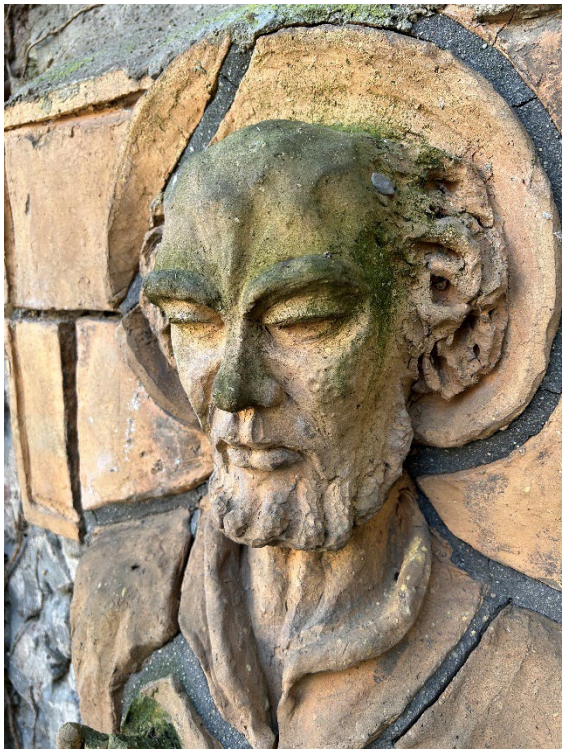

Baarlose Sprokkeling nummer 53

De teksten zijn gereed en aan de lay-out wordt volop gewerkt. Binnen afzienbare tijd zal de volgende Sprokkeling worden uitgebracht.

Het onderwerp van de Sprokkeling is dit keer een groot aantal brieven, die in de periode 1905-1907 zijn geschreven door twee leden van de familie van Erp. De meeste brieven zijn van de hand van Maximilien baron d'Erp de Holt et Baerle, eigenaar van de Borcht, wonend in Vezac in de Dordogne. Een paar brieven zijn geschreven door Marie, de weduwe van Henri d'Erp, wonende op het kasteel van haar familie in Hamont. Alle brieven zijn gericht aan Mathieu Janssen in Baarlo, die naast brouwer en jeneverbrander ook rentmeester van de familie van Erp was.
In het boek is goed te lezen hoe de verhouding tussen de leden van de familie van Erp, de rentmeester en een behoorlijk aantal Baarlonaren was.
Het boek is geschreven door Jan Wijnhoven, Peter Sevriens en Ton van Daelen. De lay-out is in handen van Twan Beurskens.

Historisch Informatiepunt.
Elke zaterdagochtend van 10:00 tot 12:00 uur zitten vrijwilligers van de HWG de Borcht voor u klaar op het Historisch Informatiepunt.
Dat wordt gehouden in MFC de Engelbewaarder, Tiendvrij 18, 5991 DN Baarlo.
U kunt daar terecht voor het inzien van eerder verschenen Sprokkelingen, met een vraag over het erfgoed of de historie van Baarlo. Maar ook als u zaken met ons wilt delen, feiten over Baarlo die u kent, of foto's die we mogen scannen en in ons archief mogen opslaan.
Daarvoor en voor nog veel meer bent u van harte welkom.

Vrijwilliger bij de Borcht?
Al het werk binnen de Historische Werkgroep wordt verzet door vrijwilligers. Dat loopt uiteen tot het maken van inventarislijsten, het scannen en rubriceren van zaken als: bidprentjes, foto's, (digitale) boeken, kaarten en plattegronden, het bijhouden van computerbestanden, onderzoek naar historie van Baarlo en transcriberen van handschriften en nog heel veel meer.
Vrijwilligers kunnen we op diverse terreinen en voor diverse werkzaamheden inzetten. Voor werkzaamheden in ons documentatie- en archiefcentrum, hulp bij het organiseren van activiteiten en andere voorkomende werkzaamheden.
Interesse? Weten of dat wat voor U is?
Loop eens binnen op het HIP of in het Borchthome of neem contact op met de secretaris.

Begunstiger worden?
Wilt u het werk van de Historische Werkgroep de Borcht ondersteunen en zelf een steentje bijdragen? Nieuwe begunstigers (€ 20,- per jaar) zijn van harte welkom!

U kunt zich aanmelden op mailadres: deborchtbaarlo@gmail.com of telefonisch bij de secretaris, Ton van Daelen nummer 06-12353267.

Baarloos Verleden
U ontvangt deze uitgave "Baarloos Verleden" als begunstiger/borchtlid van de Historische Werkgroep de Borcht Baarlo, of als abonnee op onze jaarlijkse uitgave de "Sprokkeling".
Voor vragen of informatie over deze "Baarloos Verleden" of over de Historische Werkgroep "de Borcht" Baarlo:
Mail naar: deborchtbaarlo@gmail.com
Ton van Daelen, secretaris